

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoP/11/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8617200185
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8617200185.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom predsedom senátu JUDr. Petra Straku a členov senátu JUDr. Michal Boroň a JUDr. Martin Kopina vo veci starostlivosti o maloletého J. R., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny J., dieťa rodičov C. J., nar. XX.X.XXXX, bytom P. XXXX/X, XXX XX J., právne zastúpenej JUDr. Michalom Harvišom, advokátom, Stropkovská 633/3, 089 01 Svidník a E. R., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXXX/X, XXX XX J., o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Svidník č. k. 5P/5/2017-16 zo dňa 20.01.2017, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie mení tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieťa.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 5P/5/2017-16 zo dňa 20.01.2017 nariadil neodkladné opatrenie v znení: „Zakazuje dočasne styk otca s maloletým J. R., určený rozsudkom Okresného súdu Svidník č. k. 6P/19/2015-20 zo dňa 20.10.2015, odo dňa 20.1.2017.“. Vyslovil, že toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5P/67/2016, prípadne pod sp. zn. 4P/7/2017. Nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnemu účastníkovi.

2. Rozhodnutie odôvodnil podľa ust. § 367 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok účinný od 01.07.2016 (ďalej len „CMP“).

3. Vychádzal zo zistenia, že otec mal. sa k matke mal. správal násilnícky, matku mal. neustále verbálne urážal, pričom v poslednom čase sa to zhoršilo do takej miery, že ju napadol aj fyzicky. Naposledy dňa 12.11.2016 matka mal. bola nútená vyhľadať lekárske ošetrenie a podala aj podnet na Obvodné oddelenie policajného zboru v J.. Otec mal. často požíva alkoholické nápoje, pod vplyvom ktorých sa stáva agresívnym, čo vedie k násilnostiam a fyzickým útokom na jej osobu, a to aj v prítomnosti maloletého. Poukázala na to, že zo strany otca to nebolo prvé takéto konanie a za násilnícke správanie bol aj jednorázovo odsúdený k podmienčnému trestu. Obava matky mal. pramení z aktuálneho správania sa a konania otca, keďže už niekoľkokrát sa vyjadril, že ublíži nie len jej, ale aj maloletému. Súd prvej inštancie mal z tvrdení matky za preukázané, že matka mal. má dôvodnú obavu, že otec môže ublížiť nielen jej, ale aj maloletému. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie dočasne zakázal styk otca s maloletým, určený rozsudkom Okresného súdu Svidník č. k. 6P/19/2015-20 zo dňa 20.10.2015. Výrok o trovách konania súd odôvodnil podľa § 52 CMP.

4. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec mal., ktorý namietal, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia je „odpoveďou“ matky na návrh otca zo dňa 14.12.2016, na základe ktorého bolo začaté konanie o zmenu rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností k mal., v ktorom sa otec mal. domáha zverenia mal. J. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Účelovosť konania vidí aj v tom, že táto spomínaný návrh na nariadenie neodkladného

opatrenia podala po viac ako dvoch mesiacoch, odkedy sa údajný incident mal odohrať. Poukazuje na skutočnosť, že otec mal. bol v opakovanom kontakte s oddelením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ÚPSVaR J., no súd prvej inštancie si pred nariadením neodkladného opatrenia, ktorým vážne zasiahol do ústavných práv otca ani len nevyžiadal stanovisko tohto úradu. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie napadnutým uznesením bezdôvodne a vážne zasiahol do výkonu rodičovských práv otca, pričom takýto zásah nielenže nebol nevyhnutný, ale bol zjavne vykonštruovaný matkou. Vzhľadom na uvedené odvolateľ navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

5. K odvolaniu otca sa matka a ani kolízny opatrovník nevyjadrili.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 písm. d) CSP), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle zásad uvedených v § 379 a násl. CSP, § 62 a § 65 CMP, bez nariadenia ústneho pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné.

7. Matkou navrhované neodkladné opatrenie smeruje k dočasnej úprave pomerov účastníkov, ktorá okrem existencie nároku predpokladá i osvedčenie potreby naliehavosti jeho vydania. Účelom neodkladného opatrenia je v danom prípade iba dočasná úprava pomerov a nejde o rozhodnutie konečné, pred jeho nariadením nemusí byť nárok nepochybne preukázaný. Neznamená to však, že súd nariadi neodkladné opatrenie bez osvedčenia aspoň základných skutočností potrebných pre záver o opodstatnenosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako aj osvedčenia, že potreba jeho vydania je naliehavá. Neodkladné opatrenie teda možno nariadiť z dvoch dôvodov, jedným je bezodkladná úprava právnych pomerov a druhým je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený.

8. Obaja rodičia majú právo stýkať sa so svojím dieťaťom, pokiaľ ich rodičovské práva a povinnosti neboli obmedzené. Napriek tomu, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, dieťa, ako aj rodič, ktorý má voči dieťaťu stále rodičovské práva a povinnosti, majú právo stýkať sa.

9. Odvolací súd v prvom rade poukazuje na to, že matka sa návrhom na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 09.01.2017 domáhala dočasného zákazu styku otca s maloletým až do právoplatnosti rozsudku o návrhu matky mal. dieťaťa na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, sp. zn. 6P/19/2015-20, vedenom na Okresnom súde Svidník.

10. Odvolací súd nijako nepopiera opodstatnenosť obáv matky o svoju bezpečnosť vzhľadom na predchádzajúce správanie sa otca maloletého a je treba ho jednoznačne odsúdiť. Správanie sa otca, ktoré ak by aj priamo nenapĺňalo znaky skutkovej podstaty trestného činu, tak minimálne hraničí s trestnou činnosťou (čo však neprináleží posudzovať odvolaciemu súdu), je naozaj zavrhnúťhodné a matka sa oprávnene domáha ochrany na súde. V tejto súvislosti je však potrebné skonštatovať, že konanie otca (vyhrážky, urážky, či fyzické napadnutie) nesmeruje proti dieťaťu. Otec sa nijako nevyhráža, že ublíži dieťaťu, naopak, z jeho správania možno usudzovať, že na dieťaťu mu svojím (možno zvláštnym) spôsobom záleží a nechce mu fyzicky ublížiť. Útoky otca smerujú výlučne voči osobe matky maloletého. Preto sú obavy matky opodstatnené len pokiaľ ide o jej osobu, avšak nie o osobu maloletého. Matka by sa mohla v civilnom procese domáhať ochrany napríklad prostredníctvom zákazu priblíženia sa k jej osobe podľa § 352 ods. 2 písm. h) CSP alebo zákazu kontaktovania podľa § 352 ods. 2 písm. g) CSP.

11. Z priložených úradných záznamov kolízneho opatrovníka (tj. úradný záznam č. XXXX/XXXXXX zo dňa 10.10.2016, úradný záznam č. XXXX/XXXXXX zo dňa 07.12.2016, úradný záznam č. XXXX/XXXX zo dňa 25.01.2017) nijakým spôsobom nevyplýva, že by zo strany otca mal. dochádzalo k agresíve, vyhrážkam, či akémukoľvek nevhodnému správaniu voči mal. dieťaťu.

12. Naopak, matka mal. dňa 10.10.2016 pred kolíznym opatrovníkom výslovne uviedla, že: „S otcom maloletého som sa dohodla ohľadom styku. Otec má maloletého každý týždeň z piatka od 17:00 hod. do soboty do 17:00 hod. maloletý bol v rodinnom prostredí otca už 2-krát. Styk prebehol dobre, maloletý si zvykol, neplakal. Naše vzťahy s otcom maloletého sa zlepšili, otca som požiadala, aby v prítomnosti

maloletého nepil. Od nového roka by som chcela ísť pracovať do S., maloletý by mal nastúpiť do MŠ a dohodli sme sa na striedavej osobnej starostlivosti. Otec pre maloletého zakúpil oblečenie, hračky a dala som mu zoznam, čo má maloletý rád.“.

13. Odvolací súd má za preukázané, že vzťahy medzi matkou a otcom mal. sú vážne narušené, v dôsledku čoho dochádza medzi nimi k nezhodám. Otec upovedomil kolízneho opatrovníka dňa 07.12.2016 o konfrontácii, ku ktorej došlo medzi ním a matkou mal. Matka podala trestné oznámenie vo veci fyzického napadnutia a znehodnotenia odevu dňa 12.11.2016, pričom lekársku pomoc vyhľadala až 15.11.2016. Matka mal. podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne zakázal styk otca s mal. až dva mesiace potom, čo otec mal. ju fyzicky napadol.

14. Všetky vyššie uvedené skutočnosti prispievajú k pochybnostiam odvolacieho súdu o opodstatnenosti nariadenia takéhoto neodkladného nariadenia a osvedčení jeho danosti.

15. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal styk otca s vlastným dieťaťom musí byť súd obzvlášť obozretný. Nemožno opomenúť, že možnosť byť spolu je pre rodiča a jeho dieťa základným prvkom rodinného života vyplývajúceho z čl. 8 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porov. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Brondavs. Taliansko).

16. Predbežným opatrením súd dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa nariadenie predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 257/2010).

17. Ochrana toho, voči komu predbežné opatrenie má smerovať, nemôže prakticky znemožňovať ochranu oprávnených záujmov druhej strany. Preto nariadenie predbežného opatrenia je dôvodné iba za situácie, ak je potrebné bezodkladne vyriešiť situáciu, v akej sa maloleté dieťa ocitlo (porov. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I ÚS. 347/06).

18. Z obsahu spisu vyplývajúce konflikty medzi otcom a matkou a obava jedného z nich zo styku mal. dieťaťa s druhým rodičom nemôžu byť riešené formou zákazu styku druhého rodiča s maloletým dieťaťom (porov. Uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 251/05).

19. Ochrana a uprednostňovanie záujmov mal. dieťaťa vo veciach starostlivosti súdu o mal. dieťa je sledované aj vo vzťahu k obmedzeniu, resp. zákazu styku rodiča s maloletým dieťaťom. Záujem dieťaťa pri rozhodovaní o obmedzení, resp. zákaze styku rodiča s maloletým dieťaťom možno vidieť v ochrane fyzického a psychického zdravia maloletého dieťaťa.

20. Ak otec má záujem sa s mal. deťmi stýkať, jeho povahové vlastnosti neodôvodňujú predpoklad, že bude na maloleté dieťa negatívne vplyvať a je schopný sa o maloleté dieťa počas doby styku postarať, je v záujme maloleté dieťa bez najmenších pochybností styk vykonať. Tento stav je pre maloleté dieťa tak prínosný po stránke emočnej, ako aj po stránke intelektuálnej (porov. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci II. ÚS 295/06).

21. Odvolací súd zastáva názor, že záujem mal. detí, ktorý by mali obaja rodičia sledovať, by naplnilo akékoľvek usporiadane roztrieštených vzťahov v rodine uvedomujúc si, že sú to práve rodičia, ktorí nesú zodpovednosť za výchovu a vývoj mal. detí (porov. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci IV. ÚS 60/04).

22. Okolnosti prípadu nevyvolávajú opodstatnenie na nariadenie tak závažného opatrenia akým je zákaz styku otca s maloletým dieťaťom.

23. Odvolací súd však uvedeným nenaznačuje, že nie sú splnené podmienky na obmedzenie upraveného styku, ak sa dospeje k záveru, že zúžený styk je v záujme mal. dieťaťa.

24. Za tohto stavu je odvolací súd toho názoru, že vzhľadom na vyššie uvedené situácia nenaznačuje dôvodnosť nariadenie neodkladného opatrenia formou zákazu styku.

25. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie postupom podľa § 388 CSP zmenil a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).